

**Rakovníka
1327 - 2009**

RAKOVNICKÉ OBEČNÉ NOVINY

Číslo 1

Ročník IX

Január
2009

Všetky náklady spojené s vydávaním a rozširovaním hradí obec Rakovníka

Rakovníka má všetky predpoklady na to, aby sa stala kultúrnou, športovou a turistickou obcou

Ing. Miroslav Genčí poslanec OZ, je členom Komisie pre riešenie aktuálnych otázok života obce. Pracuje ako učiteľ odborných predmetov na SOŠ Hviezdoslavova ul. v Rožňave.

Ing. M. Genčí, poslanec OZ

S akými predsavzatiami ste nastúpili na post poslanca?

Funkcia poslanca je predovšetkým o zodpovednosti vo vzťahu k občanom i k svojej obci. Ako poslanec rozhodujem o veciach, ktoré sa mňa a ostatných občanov bezprostredne dotýkajú. Nie je mi ľahostajné čo sa v deji v obci a okolo mňa. V obci platíme dane a chcem sa podieľať na rozhodovaní o tom ako sa má s nimi narábať. Svojím hlasom chcem rozhodovať akým smerom i cestou pôjde rozvoj našej obce. Chcem zmenu k lepšiemu pre obec, pre mňa, naše deti a všetkých občanov. Vytvárať podmienky pre lepší život, žiť spokojnejšie a v peknom prostredí. Mám tu svoje korene, tu sa cítim dobre, tu žijem. Považujem to ako povinnosť vyplývajúcu zo zákonných ustanovení týkajúcich sa verejnej správy, bežného života a potrieb obce a občanov.

Ktoré otázky sú Vám najbližšie, na čo sa zameriavate?

Tých otázok je mnoho, nie vždy sa dajú realizovať podľa návrhov a názorov, či už z kapacitných dôvodov alebo finančných dôvodov. Predovšetkým pozorne načúvam názory, podnety a žiadosti od občanov a podľa možnosti ich riešim. Hľadám rezervy ako zabezpečiť efektívnosť práce ľudí pri správe majetku obce a v službách občanom. Predovšetkým modernizáciu verejnej správy najmä za v á d z a n i e i n f o r m a t i z á c i e a internetizácie obce a občanov. Osobne poskytujem zoznamovanie sa s týmito prostriedkami občanov a doškoľovanie. Kladom je, že v obci už je zavedený internet a každý občan obce má možnosť sa pripojiť čím sú vytvorené podmienky pre získavanie najnovších poznatkov života, vedy, kultúry, športu a z rôznych oblastí hospodárskeho a spoločenského diania. Pomocou internetu je možné komunikovať s celým svetom, čoho sú príkladom komunikácia našich občanov z Írska Duramu, Londýna a ďalších miest. Komunikácia je možná E-mailom, internetovým telefonom alebo audiovizuálne, kde pomocou kamery vidíme s kým komunikujeme.

Čo by sa dalo v obci urobiť na zlepšenie života občanov?

Okrem dokončenia vodovodu v obci a kanalizácie, ktoré sú životne dôležité pre občanov uvediem niektoré oblasti, ktoré nie sú finančne náročné a dajú sa realizovať:

- organizovať verejné zhromaždenia pre občanov, kde by boli informovaní o situácii v obci a mohli predkladať svoje požiadavky, názory a námety pre ich riešenie.
- podľa vzoru obce Rudná upraviť stred obce pri obecnom úrade zeleňou, kvetinami, lavičkami, prístreškom pre zastávku autobusov.
- organizovať verejnú súťaž o najkrajšiu

predzahrádku, balkón, trávniky okolo domov.

- Čistenie rigolov okolo hlavnej cesty.
- Opravu obecného rozhlasu pred obchodom DEAD.
- Orientovať súkromných podnikateľov na predaj aj v časti Hostinec.
- Aktualizovať úradnú tabuľu na Hostinci a jej údržbu.
- Budovanie malých kompostární na biologický odpad majiteľmi nehnuteľností.
- Podpora majiteľov domov, ktorí si upravujú vonkajšie fasády na vlastné náklady.

Predovšetkým na konci roka 2008 v polovici funkčného obdobia vyhodnotiť rozvojové zámery obce za roky 2007-2008 a prijať opatrenia na ich splnenie.

A k á j e V a š a v í z i a d o budúcnosti obce?

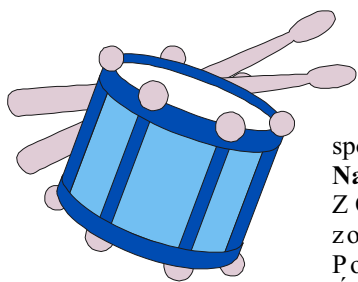
Podľa môjho názoru Rakovníka má všetky predpoklady k tomu, aby sa stala kultúrnou, športovou a turistickou obcou. Vizitkou reprezentácie obce, starostu, OZ a občanov je čistota a poriadok verejných priestorov, zelene a životného prostredia. Ide len o to, aby občania pochopili, že čistota obce, verejných priestranstiev je vizitkou nás všetkých. Organizovanie spoločenských, športových a kultúrnych podujatí je podmienkou pre pohybovú činnosť. Venovať pozornosť vytváraniu podmienok pre dôstojný život staršej generácie.

Ako sa môžu na Vás občania kontaktovať?

Môj telefónny kontakt bol zverejnený v RON č.4/2008. Najlepšie je osobne sa kontaktovať so svojimi požiadavkami, námetmi alebo názormi. Ďalšími možnosťami sú cez OcÚ, poslanecký deň každú stredu od 14,30-16,30 hod alebo pomocou schránky na OcÚ.

Za rozhovor ďakujú RON

UDALOSTI, NÁPADY, INFORMÁCIE, MYŠLIENKY, POSTREHY

Jablko roka

Ako sme sa dozvedeli jablko roka 2008 v Rakovníci vypestoval Ing. Ondrej Lešták. Jablko bolo z odrody Prima. Farba i tvar jablka úžasná. Hmotnosť 339 gramov. Obvod 33 cm.

Aj to je filozofia

Istá pani pri rozhovore s priateľkou o živote poukázala na zvláštnu životnú filozofiu. Podotkla, že všetko je pominutéľné a s vekom sa mení aj pohľad na život. Jej starká často hovorila: „Čo zješ a vypiješ, to na svete užiješ. Čo po tebe zostane, nevieš kto to dostane.“

Krátko leto

V našej obci sú letá krátke. Občas leto posunie pekná, teplá jeseň. V roku 2008 zima končila v máji. Ukazovateľom leta bolo odstavenie kúrenia. Nástup chladných dní občania merajú začiatim kúrenia. V septembri bolo potrebné večer prikúriť. Noci boli chladné.

Najväčšia dula

Dula podlhovastá ľudove nazývaná bižalma sa hojne pestuje aj v Rakovníci. Najväčšia v roku 2008 mala 450 g hmotnosť, obvod 33 cm.

Prvý mráz

Prvý mráz v obci bol nameraný ráno 18. 10. 2008. Pri potoku občania namerali -3 °C.

Cedovanie

V uznesení OZ č. 12 sa objavilo nové slovo cedovanie. Cedovať znamená postúpiť, preniesť svoju pohľadávku na iného napr.: prevzatie stavby s tým, že stavbu dokončí a tým sa stáva vlastníkom alebo

spoluvlastníkom.

Na nákupy

ZO JDS v Rakovníci zorganizovala zájazd do Poľska dňa 18. 10. 2008. Účastníci si prišli na svoje. Každý z nich nakúpil to čo potreboval.

Rozprávkové dedičstvo

V Rožňave dňa 17. 10. 2008 sa uskutočnila celoslovenská konferencia pod názvom „Rozprávkové dedičstvo“ pri príležitosti 180. výročia narodenia Pavla Emanuela Dobšinského. Za obec Rakovnícu sa konferencie zúčastnila predsedníčka MO MS Katka Nociarová a členka výboru Mgr. Mária Sabová.

Dozreté figy

Foto: Dr. Sabo

Dozreli

Pán J. Bradáč pestuje figy už veľa rokov. Často mu kvitli i zarodili, ale veľa krát nedozreli. Bolo príliš krátke leto. V roku 2008 zarodili na dvakrát. Prvá úroda bola vraj úžasná. Plody nádherné, veľkosti hrušiek. Chuť oveľa niečo výnimočné. Druhá úroda bola poznačená chladným jesenným počasím a aj preto celkom nedozrela.

Hodnoty

Normy správania, vhodná komunikácia sú podstatné prvky našej kultúry. Popri tom existujú aj hodnoty, ktoré sa vyžadujú vo firmách. Ak sa chceme zamestnať je

dobré ich poznať, vedieť. Ide o také hodnoty ako náročnosť, čestnosť, nadšenie, tvorivosť, zodpovednosť.

Náročnosť

Pod týmto pojmom sa rozumie náročnosť voči sebe. Treba byť stále lepší. Slová „NIE“, „NEDÁ SA“ nie sú odpoveďou. Je potrebné hľadať riešenia. Majme na mysli, že priemernosť dnes nestačí.

Nadšenie

Pre prácu sa treba nadchnúť. Robiť ju profesionálne. Odovzdávať i naberať vedomosti, zdokonaľovať zručnosti, neustále sa vzdelávať.

Čestnosť

Robíme, konáme čestne vždy a všade. Presadzujeme transparentnosť. Upozorňujeme na chyby a pomáhame ich odstraňovať.

Tvorivosť

Skúšame nové veci, postupy, spôsoby, metódy. Prinášame nové riešenia. Prichádzame s novými myšlienkami.

Zodpovednosť

Úlohy plníme zodpovedne, lebo sú adresné. Nie je žiaduci alibizmus, kolektívna zodpovednosť. Cítíme zodpovednosť za všetko čo robíme. Šetríme zdroje. Ekonomicky narábame so svojím časom.

Gulášový

Rok 2008 sa v obci okrem iného niesol v znamení varenia gulášov. Okrem súkromných, rodinných posedení pri guláši to boli aj iné akcie. Najväčšia akcia bola prezentačná gulášmajstrov, posedenia predôchodcov (Deň dôchodcov), banícky deň ...

Nová adresa Maj Gemer

Webová stránka Maj Gemer pracuje na novej adrese: www.dobos.revuca.net. Príspevky, listy, fotografie posielajte na adresu: odobos@gmail.com. O stránke informuje aj svojich priateľov a krajanov. Pripomínáme, že na stránke sú články, fotografie aj z Rakovníce.

Cenné

Historicky cenné sú na obecnom cintoríne staré náhrobky. Pod ťarchou kameňa, v mäkkej pôde, klesajú do zeme. Časť hrobov je už opustených. Na náhrobných kameňoch (sú z bridlice, ktorá sa tu bežne vyskytuje) sú časom zastarané a zanikajúce nápisy. Zvláštnosťou je, že veľa písmen je písaných zrkadlovo napr.: miesto písmena S je napísaný otáznik. Náhrobky sa nachádzajú v tzv. starom cintoríne a svedčia o dávnej histórii obce a jej obyvateľoch.

Návrh

V súvislosti so starými náhrobnými kameňmi sme dostali aj návrhy, ktoré podporujú aj pamiatkari. Z opustených hrobov šetrne vybrať kamene, ošetriť ich a v spolupráci s pamiatkarmi osadiť na jednom mieste. Zachováme tak históriu i pletu predchodcov žijúcich v obci.

Pietne miesto

Občania obce oznámili RON zaujímavý nápad a zároveň Pokračovanie na strane 4.

NÁŠ ROZHOVOR

Všetko staré má svou historii

Emil Koltáš je dôchodcom. Svoj čas využíva užitočne, plodne. Je našim najznámejším zberateľom so širokým záberom. Snaží sa zachrániť každú vec pred zničením, zaniknutím. Väčšinu svojho života strávil v Čechách. Pracoval vo Výskumnom ústave uránového priemyslu v Prahe.

RON sa s ním porozprávali a položili zopár otázok a tu sú jeho odpovede:

hrdosťou, že niečo pekné a užitočné vytvorili.

Na čo sa najviac zameriavaš?

Všetko staré má svoju históriu. Uvedomujem si, že i banálne, bežné, všedné veci sa nebudú vyrábať a ja ich zachovám a to ma upokojuje, teší. Zbieram rôzne veci. U mňa nájdete i také drobnosti ako nátačky, nožnice, kružidlá, okuliare atď.

Zaujímavé exempláre

Kde a ako ukladáš získaný materiál?

Vlastným rodinným dom po rodičoch. Ten mi okrem bývania slúži aj na ukladanie získaných vecí. Snažím sa ich zladit' so svojim nábytkom a priestorom ktorý mám.

Ako ti môžu pomôcť ľudia pri získavaní materiálov?

Som vďačný za každú vec, ktorú získam. Ak niekto mieni niečo vyhodit', rád ho od toho odbremením. Neničte, nevyhadzujte tzv. staré veci. V prípade záujmu kontaktuje ma na mobile 0918 390 560.

Zberateľ medzi časťou zbierky

Foto na str: Dr. Sabo

O tebe je známe, že máš osobitný vzťah k starožitnostiam. Čo ťa k tomu motivovalo?

Motivovali ma viacerí ľudia. V prvom rade to bol môj otec. Bol zručný, vyrábala veci z dreva. Ja som ho obdivoval a dal som si predsavzatie, že to čo po ňom ostane zachovám pre spomienku i budúce generácie.

Kedy si začal zbierať veci, ktoré dýchajú minulosťou?

Ostal som verný svojej predsavzatí. Ako žiak, študent i pracujúci som nič nevyhadzoval. Uchovával som dokumenty, mince, listy, lampy i ďalšie výrobky. Čo ľudia nepotrebovali, vyhadzovali, zbavovali sa toho, ja som to zachraňoval.

Čo pre teba znamenajú ľudské výrobky z čias minulých?

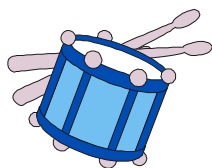
Znamenajú pre mňa ľudskú činnosť, prácu a um ľudí, ktoré dali do dreva, kovu ich cit i dušu. Robili to pre radosť i potešenie iným a spojili to s

RON ďakujú za rozhovor

Pohľad na rodinný dom (múzeum) zberateľa

UDALOSTI, NÁPADY, INFORMÁCIE, MYŠLIENKY, POSTREHY

pokračovanie zo str. 2

návrh. Navrhujú vytvoriť pietne miesto na obecnom cintoríne. Na tomto mieste by sa vzdala úcta rodákovi, ktorí odpočívajú v ďalekých krajinách (mimo rodnej obce). Ďalej všetkým, ktorí padli v čase vojny v obci a jej okolí... Na pietnom mieste napr.: vytvoriť a osadiť drevený kríž s pamätnou tabuľou a miestom na ukladanie kvetov a pálenie sviečok.

Prikrmovali

Naši poľovníci myslia aj na poľovnú zver. V jeseni vyvážali ovocie do revírov. Vrecia plné jabĺk rozsypali na miesta, kde sa zver rada zdržuje. Zásobovanie jablčkami im umožnila nadmerná úroda.

Nový druh

V R O N sme už písali, že sa v obci objavil (pribudol) nový druh komárov. Okrem spomínaného bol tu aj ďalší. Tento sa vyznačuje tým, že okrem nepríjemných štípancov je aj prenášačom choroby, ktorá sa volá dirofilarióza. Choroba napadá psov, iné mäsožravce ale i človeka.

Bonita pôdy

Bonita pôdy sa vyjadruje v bonitovaných pôdno ekologických jednotkách BPEJ. V podstate je to sedemmiestne číslo. V obci máme pestrú škálu BPEJ. Veľa záleží na tom, kde sa konkrétne pozemok nachádza. Podľa informácie starostu obce občanom na požiadanie sa informácia BPEJ poskytuje. Vo všeobecnosti najlepšiu bonitu majú pozemky okolo

potoka. Menej lepšiu v severnej časti pod lesom a juhu na úbočí Plešiveckej planiny.

Kronikárka

Kronika cirkevného zboru (ECAV) v Rakovnici sa začala užívať od 20. mája 2004. Prvé zápisy urobila Mgr. Ľuba Birková. Po nej korníku prevzala Helena Korintušová, poddozorca ECAV, ktorá v nej pokračuje.

Predstavitelia ECAV:

Farárka

Mgr. Daniela Kissová

Poddozorca

Helena Korintušová

Pokladníčka

Zuzana Parobeková

Kronikárka

Helena Korintušová

Presbyterky

Zuzana Fabiánová

Mária Popálená

Zuzana Birková

Margita Kučerová

prezentovaný projekt Zodpovedne.sk. Cieľom projektu je ochrana detí, mládeže, ale i ostatných pred internetovým násilím, zneužívaním... ide o zodpovedné správanie sa na internete. V rámci projektu je vytvorená bezplatná linka pomoci - www.pomoc.sk, e - m a i l : potrebujem@pomoc.sk, telefonná linka 0800 500 500. Podrobnejšie informácie sú na stránke www.zodpovedne.sk

V súlade so zákonom

Lesné pozemkové spoločenstvo (LPS) v Rakovnici, v jeseni minulého roku, malo dve pravidelné kontroly. Prvú vykonal Obvodný lesný úrad v Rožňave. Cieľom bolo plnenie a dodržiavanie predpisov lesného hospodárskeho plánu (LHP),

Druhú kontrolu vykonal Okresný riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rožňave. Kontrola bola zameraná na ochranu lesov. Posudzovala sa dokumentácia, mapové podklady, prevádzkyschopnosť, zabezpečenie vybavenia, ochrana pred požiarmi. V podstate LPS plní základné opatrenia v zmysle zákonov. Určité nedostatky je možné flexibilne napraviť. V zásade je možné konštatovať, že predseda LPS Ján Dányi i výbor si úlohy a opatrenia súvisiace so zákonmi plnia. Zodpovedným prístupom napomáhajú ochrane a rozvoju celej spoločnosti.

Ďalší absolventi

O tom, že počítač je potrebný aj pre generáciu nad 40 rokov sa presvedčili ďalší dvaja občania obce. Absolvovali druhý stupeň z projektu „40 UP Užívajme počítač po štyridsiatke“ od firmy Microsoft. V rámci toho sa venovali využívaniu počítačových programov. Kurz zrealizovala SOU Hviezdoslavova 5 v Rožňave.

Nová tvár

Obecný klub sa postupne mení z vnútra i z vonku. Vymenili sa okná, okapy. Ako sme mali možnosť vidieť, pri rekonštrukcii sa mení čelná strana klubu. Na rade sú vstupné dvere. Nová striedka vytvorí oddychovú zónu pre občanov a čakajúcich na autobus. Na lavičkách si budú môcť odpočinúť, ukryť sa pred dažďom a slnkom. Schody už majú iný štýl. Pravdepodobne pribudnú veľké betónové kvetináče, osvetlenie i nové osadenie verejného telefónneho prístroja.

Zástavba rodinných domov

Foto: Dr.Sabo

Prvé sneženie

Ráno 23. novembra 2008 bola teplota -10 °C. V dopoludňajších hodinách k mínusovej teplote pribudol aj letný sneh. Stopa po ňom neostala. Padol iba na ukážku. Situácia sa zmenila na Katarínu kedy napadol sneh až do výšky 15 cm. Celá obec bola nádherne zasnežená, vybielená.

Zodpovedne

Na Slovensku je

vedenie lesnej hospodárskej evidencie (LHE), povinnosti pri ťažbe a preprave dreva, povinnosti pri ochrane lesa. Vykonaná bola kancelárska a vonkajšia (terénna) kontrola. Výsledkom kontroly bol záver v ktorom sa konštatovalo, že LPS v Rakovnici pracuje podľa vyhotoveného LHP s cieľovým prístupom pri plnení platného LHP na roky 2002 -2011.

Z HISTÓRIE

Odchádzali do sveta za zárobkom a lepším životom

Ekonomika a rozvoj krajiny sa často drasticky mení s časom, raz je to dobré, inokedy zlé (nezamestnanosť a pokles životnej úrovne ľudu). Vtedy mnohí ľudia hľadajú svoju obživu a uplatnenie v zahraničí a zo svojej domoviny odchádzajú.

Aj na Slovensku v minulosti bolo niekoľko období, kedy naši ľudia aj z Rakovníce odchádzali do sveta za zárobkom a lepším životom.

Jedna takáto vlna vysťahovalcov zachvátila aj Rakovnícu (Rekeňu). Bola to najmä hospodárska kríza v rokoch 1930 - 1933. Vtedy z Rekeni „do sveta“ odišiel Ladislav Chlebuš do Francie. Potom ako baník Ľudovít Kravec do Belgie a Ondrej Máťáš st. do Francie. Pracovali v miestnych baniach ako baníci. Ujo Ľudovít Kravec (otec syna Ľudovíta, dcéry Mariky Sedlákovej a syna Lacka Kravca) odpracovali 9 rokov v uhoľných baniach Belgicka (uhoľný revír Liege). Po roku 1945 sa vrátili do Rekeni. Prv zomrel v Rekeni ujo Ľudovít Kravec a potom jeho manželka „Belgičanka“. Zostal po nich prázdny dom v Rakovníci (blízko kultúrneho domu).

Náš krajan Ondrej Máťáš st. s rodinou odišiel do francúzskych železorudných baní v Lotrinsku mesto Potigny. Ja som sa v tomto meste ocitol v roku 1997. Už železorudné baníctvo aj tam skončilo. Ale v tomto revíri navrátili horúcu minerálnu vodu a dnes je tam veľké rekreačné stredisko. (Aj my by sme mali po baníckej činnosti hľadať v našom regióne iné náhradné aktivity a lepšie využitie našich potenciálov).

Aj rodina Máťášova sa vrátila z Francie späť na Slovensko po roku 1945. Mali tri deti. Syn Ladislav a Ondrej Máťáš (už zomreli). Zostala dcéra Marika Némethová u Dory ešte žije. Všetky tri deti ovládali francúzštinu čo je zvlášť dnes veľmi cenné.

Tretí Chlebuš Laci st. odišiel do Francie. Tam sa aj oženil a bol v Rakovníci asi dvakrát (pred pár rokmi) pozrieť si rodinu a korene kde vyrástol. Ale vrátil sa naspäť do Francie. Na to sa nedá zabudnúť.

Ďalší prípad je Koltášová (od Koltáša na zadku). Je to stará matka Emila Koltáša (Pražáka), matka jeho otca Jána Koltáša - Chlebuša, ktorý už nežije (dožil sa 95 rokov veku). Tam v Amerike v Kalifornii sa znova vydali za Slováka zo Spiša - Beráneka. Tam mali ešte 6 detí. Celý rod Beránekovcov v Kalifornii (a po celej USA) má dnes už vyše 500 duší. Ja som bol v roku 2003 na XIX. Svetovom baníckom kongrese

Treba povedať, že v našom Gemeri nebolo veľké vysťahovalectvo (napr. oproti Zemplínu, Šarišu a Spišu). To preto, že tu boli bane a možnosť lepšieho zamestnania, ako v iných regiónoch Slovenska. Ale je zaujímavé, ako sa rozvíjali naše 3 susedné banícke dediny (Rudná, Rakovníca a Rožňavské Bystré). Podľa knihy „Malá encyklopédia Slovenska“ (z roku 1986) sa uvádza:

1. Rakovníca (Rekeňa) - obec založená v roku 1327 - v roku 1980 mala 736 obyvateľov

2. Rudná - obec založená v roku 1291 - v roku 1980 mala 881 obyvateľov

3. Rožňavské Bystré - obec založená v roku 1318 - v roku 1980 mala 649

Starý opustený dom

Foto: Dr. Sabo

v Las Vegas (Štát Nevada). Keďže Kalifornia je susedný štát s Nevadou bol som aj v Kalifornii a navštívil som aj rodinu Beránekovcov v mestách Orangewile a Rosewile (blízko hlavného mesta Sacramento). Navštívil som dcéru Sophiu (už zomrela v marci 2008 ako 97 ročná). Ďalej vnučku Dorothea Clark (ktorá má otca Ukrajinca, matka je Slovenka a jej muž je Američan George Clark). Tu vidieť ako ľudia vo svete sa miešajú a spolu žijú.

obyvateľov

Z týchto troch obcí je najstaršia Rudná o 27 rokov, mladšie je Rožňavské Bystré a o 36 rokov je mladšia naša Rekeňa. Tá vtedy vznikla pod Ivád'ovom, na mieste kde je náš historický kamenný kostol Magdolény. Aj počty obyvateľov v týchto troch obciach sa znížili (mladí ľudia odchádzajú z dedín do mesta). Dnes má Rakovníca okolo 610 obyvateľov.

Prof. Ján Fabián

Z KULTÚRY

Slávnostné odhalenie pamätnej tabule P. E. Dobšinskému

Upršaná nedeľa nezabránila tomu, aby deň 14. december 2008 v Rakovnici sa stal sviatočným dňom. Občania obce i hostia sa zišli pri zvláštnej, nevšednej, výnimočnej príležitosti odhalenia pamätnej tabule P. E. Dobšinskému na budove evanjelického kostola.

K slávnostnej atmosfére prispeli i milí hostia: Ing. Martin Gallík za Krajskú radu MS, Ing. Zlatica Halková kultúrno-osvetová pracovníčka MS v Rožňave, Mária Halková za Oblastné pracovisko v Rožňave, PaedDr. Mgr. Milan Sajenko vedúci expozície rodného domu P. E. Dobšinského v Slavošovciach, JUDr. Ján Klobušník za MO MS Vlachovo, Ľudmila Petergáčová za MO MS Nižná Slaná, Ing. Ondrej Lorko starosta obce a predsedníčka MO MS v obci Katarína Nociarová.

Starosta obce s hosťami

prísloví, porekadiel, riekaniek, hier, obyčajov, povier, rozprávok súčasnej generácii.

Slávnostný akt odhalenia pamätnej tabule umocnila spoločne zaspievaná pieseň „Daj Boh šťastia tejto zemi.“ Oslava sa ukončila neformálnym stretnutím účastníkov so starostom obce v zasadačke obecného úradu pri teplom čaji, káve a tradičnom pečive.

Text a foto: Dr. Sabo

Tu pôsobil v rokoch 1855 - 1858
Pavol Emanuel Dobšinský
 +1828 - +1885
 Mal povest' jedinečného kazateľa,
 skvelého rozprávača, spisovateľa
 a oduševneného pedagóga.
 Na jeho pamiatku venuje
 Matica Slovenská a vďační obyvatelia obce.
 14.12.2008

V kultúrnom programe vystúpila Danko Kuchenová hrou na flautu a Jakub Doboš prednesom básne od M. Rúfusa. Po odhalení pamätnej tabule sa ujal slova starosta obce. Vyzdvihol osobnosť Dobšinského okrem iného aj preto, lebo „tu u nás, z nášho prostredia, od našich prarodičov načerpal mnoho námetov.“ Príhovor ukončil slovami: „Som rád a hrdý na to, že jeden z pamätníkov bude aj v našej obci pripomínať, že tu pôsobil človek hodný zapamätania a úcty nás všetkých.“

Zaujímavé bolo vystúpenie PaedDr. Mgr. Milana Sajenka. Všetkých zúčastnených oslovil

nevšedným, púta vým prierezom života, práce a činnosti Dobšinského.

Ďalšie príhovory sa niesli v duchu odkazu farára, dejateľa, učiteľa, spisovateľa, zberateľa národných piesní, povestí,

Všetci spoločne spievali

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

Poplatky a úhrady za služby vykonávané obcou v roku 2009

Prenájom náradia:

- rebríka	1,99 €	60,- Sk
- miešačky	1,99 €	60,- Sk
- cirkulárky	1,99 €	60,- Sk
- kozy	0,33 €	10,- Sk

Prenájom kultúrneho domu:

- tanečné zábavy, diskotéky, plesy	49,79 €	1 500,- Sk
- kultúrno športové akcie	9,95 €	300,- Sk
- reklamno predajné akcie, ak trvajú viac ako 4 hodiny	49,79 €	1 500,- Sk
- reklamno predajné akcie, ak trvajú menej ako 4 hodiny (sa uhrádza za každú začatú hodinu)	6,63 €	200,- Sk
- pohrebné hostiny, kary	16,59 €	500,- Sk
- zapožičanie riadu	9,95 €	300,- Sk

Prenájom obecného klubu:

- tanečné zábavy, diskotéky, plesy	23,23 €	700,- Sk
- kultúrno športové akcie	4,97 €	150,- Sk
- reklamno predajné akcie, ak trvajú viac ako 4 hodiny	23,23 €	700,- Sk
- reklamno predajné akcie, ak trvajú menej ako 4 hodiny (sa uhrádza za každú začatú hodinu)	3,48 €	100,- Sk
- pohrebné hostiny, kary	9,95 €	300,- Sk
- zapožičanie riadu	6,63 €	200,- Sk

Prenájom zasadačky:

- kultúrno športové akcie	4,97 €	150,- Sk
- reklamno predajné akcie, ak trvajú viac ako 4 hodiny	16,59 €	500,- Sk
- reklamno predajné akcie, ak trvajú menej ako 4 hodiny (sa uhrádza za každú začatú hodinu)	3,48 €	100,- Sk
- pohrebné hostiny, kary	9,95 €	300,- Sk

Prenájom inventára:

- stola	0,33 €	10,- Sk
- stoličky	0,16 €	5,- Sk

Poskytnuté služby:

- za vyhlásenie jedného oznamu alebo rozhlasovej relácie	4,97 €	150,- Sk
- za vyhlásenie o predaji na verejnom priestranstve v obci	4,97 €	150,- Sk
- za vyhlásenie relácie k narodeninám	4,97 €	150,- Sk
- za vydanie potvrdenia	1,65 €	50,- Sk
- za kopírovanie listín	0,09 €	3,- Sk

ROZPOČET OBCE NA ROK 2009

Príjmy	€	tis. SK
Daňové príjmy - dane z príjmov, dane z majetku	75 018,26	2 260
Daňové príjmy - dane za špecifické služby	3 651,33	110
Nedaňové príjmy - príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	4 315,21	130
Nedaňové príjmy - administratívne poplatky a iné poplatky a platby	2 987,45	90
Nedaňové príjmy - úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, vkladov	66,39	2
Iné nedaňové príjmy	331,94	10
Tuzemské bežné granty a transfery	6 970,72	210
Bežné príjmy spolu:	93 341,30	2 812
Kapitálové príjmy		
Príjmové finančné operácie	663,88	20
Rozpočtové príjmy spolu	94 005,18	2 832
Výdavky		
01.1.1 Výdavky verejnej správy	69 707,23	2 100
03.2.0 Ochrana pred požiarmi	663,88	20
04.1.2 Všeobecno-pracovná oblasť - aktivač.čin.	663,88	20
04.5.1 Cestná doprava	663,88	20
05.1.0 Nakladanie s odpadmi	7 302,66	220
06.4.0 Verejné osvetlenie	331,94	10
08.3.0 Vysielacie a vydavateľské služby	1 327,76	40
08.6.0 Rekreačia, kultúra a náboženstvo inde neklasifikované	3 717,72	112
10 Sociálne zabezpečenie	6 970,72	210
Bežné výdavky spolu:	91 349,66	2 752
Kapitálové výdavky		
04.5.1.3 Správa a údržba ciest		
06.2.0 Rozvoj obcí	2 655,51	80
Kapitálové výdavky spolu:	2 655,51	80
Bežné výdavky spolu	91 349,66	2 752
Kapitálové výdavky spolu	2 655,51	80
Výdavkové finančné operácie		
Rozpočtové výdavky spolu	94 005,18	2 832
Bežné príjmy	93 341,30	2 812
Kapitálové príjmy		
Príjmové finančné operácie	663,88	20
Rozpočtové príjmy spolu	94 005,18	2 832
Hospodárenie celkom	0	0

SPOLOČENSKÁ KRONIKA, Z DOMÁCEHO SLOVNÍKA

Najstarší občania obce v roku 2008

Ženy

Breznayová Mária 92 rokov
 Koltášová Zuzana 87 rokov
 Gallová Zuzana 86 rokov
 Krištofyová Margita 86 rokov

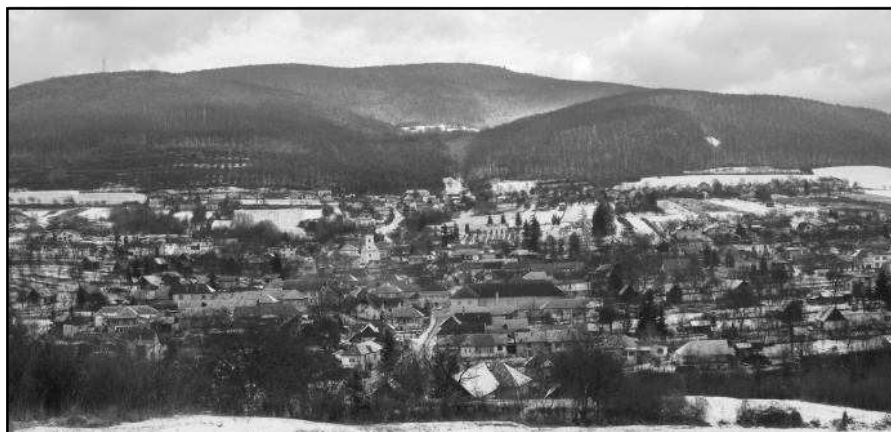

Muži

Bradáč Peter 83 rokov
 Fabián Ján 82 ročný
 Hlaváč Ondrej 81 rokov

Oznámenie:

V súlade s § 6 ods. 3 zákona 167/2008 Tlačového zákona je vlastníkom novín Rakovnické obecné noviny Obec Rakovnica.

Zimný pohľad na obec

Foto: Dr. Sabo

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Oslava životných jubileí

Január 2009

75 rokov

Sedláková Terézia

65 rokov

Siposová Helena

60 rokov

Krištofčo Jozef

Február 2009

60 rokov

Dóbisová Ružena

Jubilantom srdečne blahoželáme

Navždy nás opustili

Rozlúčili sme sa

Kóžarová Zuzana (90 ročná)
 Bradáč Ľudovít (85 ročný)

† 18. 11. 2008
 † 03. 12. 2008

Pozostalým vyjadrujeme úprimnú sústrasť.

Z domáceho slovníka

Rakovnické nárečie

bakavia	- bodkované, špinavé
boganče	- pracovné topánky
bialia	- biele
belavia	- modré
bakula	- drevená palica na podopieranie pri chôdzi
boks	- krém na topánky
bajúsy	- fúzy
botoše	- čižmy kožené, filcované, remenné
biglajs	- žehlička
bvab	- bob, fazula
buben	- na bubon sa bubnovalo v kapele, ale aj na šporáku rúra čo sa pieklo
buďogóje	- spodné prádlo
bútor	- nábytok
brunkat	- brnkať
bugár	- ovad
bránit	- znamenalo brániť pri futbale, brániť niekoho pri bitke, ale aj pole sa bránilo, rovnalo bránou- metrové rozštvrtené drevo
šikovat	- viesť niečo alebo niekoho
štrupandle	- guma čo držala
štrompandle	pančuchy na stehnách
štrimfle	- cvernové ponožky
šijacá mašina	- šijací stroj
šeškáná mašina	- stroj na sečku
šifonír	- skriňa
štrang	- lano spletené z handier
šódra	- stehno z prasaťa
šmitna	- kováčska dielňa
šijä viam	- či ja viem?
Zbiera: Emil Koltáš	

V NAŠOM NÁREČÍ

Šva mi rospráväli tetka

/spomienky na život /

Nová rubrika „V našom nárečí“ si získala čitateľov v obci, ale aj mimo nej. RON na rubriku má priaznivé a povzbudzujúce odozvy. Nárečie zaujalo celkovým spracovaním, živým slovom. Veľa tomu napomohli základné, úvodné vysvetlivky. Čitatelia tak lepšie pochopili text i jeho význam. Pri poznávaní jazyka sa v mnohom i poučili. Tu sa ukázala aj zásluha autora Mgr. Gabriela Rozaiho na zachovaní a zverejnení nášho nárečia.

Vysvetlivky k textu: na uľahčenie čitateľnosti textu som sa v spolupráci s dialektológom rozhodol pre zjednodušenie zápisu, konkrétne o nepoužívanie spodobovania (ani splyvania) spoluhlások na konci slov, ponechávam ich teda v spisovnej podobe, napr. *plet len* (plieť ľan) namiesto reálne vysloveného *pled len*, *tak nám* namiesto *tag nám*, *koď som*, *koď pajdem* namiesto *kocom*, *kot pajdem*, *vaz* namiesto *vas* (voz) a pod.. Spodobovanie a splyvanie spoluhlások však naďalej zachovávam na začiatku a vnútri slov, napr. *decto*, *opchod*, *ftodi*, a tiež pri písaní predložiek *s*, *z*, *so*, *zo*, *v*, *f*, napr. *s nich*, *so mnó*, *f né*, *s nima* (ale aj *z volmi*, *z vozom* a pod.), keďže v tomto prípade ide najmä pred osobnými zámenami o svojské tvary charakterizujúce gemerské nárečia (v niektorých slov. nárečiach sú totiž aj tvary *z nich*, *v nej* tak aj v spis. výslovnosti, *zo mnu*, *z ěima*, príp. i *zos tej* tak napr. vo východoslov. nárečiach). Ostatné znaky zachovávam: nepoužívam literu (grafému) „y“, nahrádzam ju literou „i“, napr. *kim*, *midlo*; mäkčeň zapisujem všade tam, kde sa vyskytuje, napr. *tia*, *baňik*, ak pri spoluhláske mäkčeň chýba, výslovnosť je tvrdá, napr. *nesla*, *pridem*. Ponechávam zapisovanie hlások *ch*, *dz*, *dž*, používaných v čitateľskom prepise. Kolisavú výslovnosť *u/v* v slovách ako *d'iaška*, *chliav* zapisujem ako *v*, pretože sa domnievam, že táto výslovnosť je bližšia viac k pemozubnému *v* ako k obojpernému *u*. Niektoré opakovania (slov, textu), kazy reči či odbočenia od témy som do textu neumiestnil. Podčiarknutý znak *ä* znamená široké *ä* s dĺžňom, napr. *porädok*.

pokračovanie z RON č.5/2008

Neviam, kelo som mohla mad roki, bulo to vo vojne, vo fronte. Brad mál kelo, ďesäd-edonádz roki a jä som mohla mat trinác? Tak trinác-šternác. A bulo nám treba iz na drevo. Z volmi, z vozom. No a otec chodeli na baňu, ta povedali nám: Deti mojo, chote, pódá, do Bušini, višikujte mi voli z vozom a jä pridem z baňi, ta vibehnem za vamí. Dobre, ta mi tajšli, takia deti. A ešte sä nám aj vaz rospojal tam, visoko-visoko, už pot Strosí. No ale darme zmo buli malí alebo mladí, ale zmo vedeli si to poradit, no. Jä som popotkladala skoro skali pot kolesá, bo to tak kuz do kopca a van tia voli kuz héal, a skoro zmo si tot klín založeli, no, a tag zmo si popraveli vas (voz). No šekámo, šekámo, otedz nám nejdú. Otedz ag išli popred opchot (de je klup terás), partizáni prišli. Na víno, na pálenku. A chto išól popred opchot, každiho zhaltovali dnu, ta aj mojho oca tak, dnu. A oni museli tam but, kim tí sä nabaleli. A išli dló (partizáni) a tu mali, polä nich tam - pri Miškové stodole, mali koňä. Alebo aj dva. A to šitko nesli tam. No a otedz potom ag ich vipusteli, partizáni išli dló dedinó a oni sä pobrali tät križom šez zahradi, humná, tä do té dolini. Pridú tam na koncu od zahradoch, akurát išli todi tí partizáni. Ťúj, ta lem sä skoro skrili do krika, bo bi ich zaz lem buli zhaltovali. Jój, akí prišli prestrašení, ak prišli hor do kopca, tam - pot planinó. Jój, deti mojo, deti mojo, šva sä mnä stálo! A tag nám vkladali, že ak pochodeli.

Za Maďarského štátu

To tag bulo, že dali hranicu tu (= na rázcestí), hor, po hlavné. No a viate, to naši baňici mali robotu lem tam za hranicó (v Rudnej), aj mesto, no ta to de bi zmo buli chodeli! No ta tu edňa staria ženi sä pobrali po dedine, no, tia tepše si zobrali a búchali po tepšoch a zvolávali ľudí a krezanténi zmo naterhali, a tag zmo tajšli hor. A do financoch skali metali a šva, bo financi už tam buli, na hranici. No a na stelo, na stelo, toto sä ako manifestovalo, že potom tú hranicu dali tam, za dedinu. Tagže zmo už potom patreli gu Maďarom. V Maďarskom štáte zmo už buli. Ta jä viam po maďarski aj písat, aj šitat, šitko. No. A tä až hin na Betlär bula hranica.

Aj vojáci tu bívali, tam buli ubitovaní hor - na Hostincu. A edon starí mi rospráväli z Genšä, že prišli šez hranicu täto. Ta búl mladí ešte parobok, to mi rospráväl nedávno, teráz rok to bulo. A mi tag rosprávä: Jój, viaž Marin, jä som, pódá, velé razi prejšól šes tú hranicu tä, pódá, popod medzu, ponad mlin. A prišli zmo tu, pódá, do Šenglärä, bo tetka ot Šenglärä buli z

Genšä. A (hovori): Tetko, požište nám päť pengéje... A osemďesät filére, pódá, stálo liter víno. Dáridó, viborňa víno. Dvä buli tí Genšäne. A oni sä fkeršme popili, zašnúli si spíavat, že: Hej, Slováci, ešte našä slovenská reč žije! Ta ich pobrali a tam ich odvezli gu tim vojácom na Hostincu. Ta tam, pódá, to drevo pileli, pódá, a na druhí den nás pusteli.

Aj jä som chodela šez hranicu. V noci, vešiar. Mali zmo takú roďinu ďalšú tam v Bistrom a mi zmo dostávali, no otedz buli baňik, ta mi zmo dostávali takia prídele tu dávali baňicom. No šitko, skrátka - i mas, i múku, i midlo. No a tam to ako chibälo dašva tam, v Bistrom, to oni horši stáli, bo to Slovánsko, samostatňa Slovánsko bulo už potom. Nestálo barz dobre. No ta jä som tam tak fše im daž odnesla a oni mi zas kúpeli lebo sveter, lebo hantúšku, lebo takia tam daš sä dalo lepši kúpit. Ta tag v noci. Popod medzu a hibaj.

Pohl'ad na zaujímavý dom

Foto: Dr. Sabo

UZNESENIE OZ, AKCIA

Uznesenie

z 13. zasadnutia obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo dňa 15. 12. 2008

Obecné zastupiteľstvo v Rakovnici:

berie na vedomie:

- overovateľov zápisnice Zuzanu Osifovú a Ing. Miroslava Genčího,

- správu HKO na mesiace október november,

schvaľuje:

- program rokovania,
- programový rozpočet obce na rok 2009,
- VZN č. 2/2008 o miestnych daniach a miestnom poplatku za KO a drobný stavebný odpad na území obce Rakovnica,

- Odpredaj pozemku parc. č. E 107/5 Miroslavovi Borošovi a Mgr. Lenke Borošovej za 3.000,- Sk za podmienky, že náklady spojené s prevodom nehnuteľnosti bude hradiť kupujúci,
- starostovi obce odmenu vo výške 10% štvrťročného platu starostu za obdobie III. Q 2008 za mimoriadnu iniciatívu vynaloženú pri príprave a realizácii projektov,

zriaďuje:

- škodovú komisiu v zložení: Predseda: Erika Genčiová, Mgr. Marta

Gadušová, Ing. Miroslav Genčí na riešenie odstránenia nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou.

vyhlasuje:

- voľby na funkciu HKO na funkčné obdobie na rok 2009 2015 v zmysle zákona.

V Rakovnici 16. 12. 2008.

Ing. Ondrej Lorko
starosta obce

Mikulášska zabíjačka

Klub podnikateľov v Rakovnici a ich priatelia zorganizovali, zabezpečili a realizovali na Mikuláša originálnu, tradičnú zabíjačku. Úlohy boli perfektne rozdelené. Každý vedel, čo kde a ako má robiť, aby výsledok bol taký, aký má byť.

Prasa primeranej veľkosti naši odborníci opálili, umyli, očistili a postupne rozoberali a medzitým v pripravených kotloch sa zohrievala voda. Nová udiareň čakala na hotové výrobky.

S úsmevom to ide lepšie

Práca išla od ruky všetkým zainteresovaným. Videli sme ako odborne, zručne porcovali mäso, pripravovali výrobky. Čo sme mohli ešte vidieť a cítiť. Všetko vrátane voní, vtipných poznámok, dobrej nálady, ktorú posilňovala originálna medovina, špeciálne upravená slivovica, punč.

Majstri sa od ostatných odlišovali zásterami s nápisom „Mikulášska zabíjačka Rakovnica 2008.“ Ich pomocníci mali tričká s podobným nápisom. Neodmysliteľnou dekoráciou boli Mikulášske čapice, ktoré im pristali.

Postupne sa vyrábali klobásky, jaternice, papriková

slanina, škvarky. Opekalo, grilovalo sa. Všetko bolo neodolateľné, lákavé. Každý účastník, náhodný okoloidúci, občania obce mali možnosť z o v š e t k é h o o c h u t n a ť z a symbolické ceny.

Po vydarenej Magdalénskej zábave, prezentácii gulášmajstrov do venca jedinečných podujatí pribudla Mikulášska

zabíjačka. Podnikatelia ukázali, že sú šikovní, schopní akcie vymyslieť, zabezpečiť a realizovať. Vytvárať zaujímavú a príjemnú atmosféru. Spríjemňovať život.

-sadr-

Opaľovanie je umenie

Chutilo každému

Foto na str: Dr. Sabo

ŠPORT

Nádejný futbalista, hokejista

Robí mu to potešenie, radosť z pohybu, baví ho to, je vo svojom „živle“. V skratke takto by sme mohli charakterizovať vzťah k futbalu, hokeju, ale aj stolnému tenisu Štefana Murzu ml.

Jeho čas je presne zadený. Prvá je škola a potom šport. Tréningy, hry, súťaže sú temer na dennom poriadku. Začneme futbalom, ktorému sa venuje od siedmich rokov. Najprv bol v mladšom a teraz je v staršom doraste. Pôsobil v Rožňave a od roku 2007 hrá za Gemerskú Polomu. Vďaka rovnako oddaným športovcom sa v roku 2008 umiestnili na 3. mieste v okresnej súťaži. Je schopný obsadiť každú pozíciu. Dobré sa cíti ako pravý obranca.

Zima patrí hokeju a aj ten mu je veľmi blízky. Venuje sa mu od roku 2004 v Rožňave kedy hral za mladších žiakov. V súčasnosti reprezentuje starších žiakov. V roku 2007 sa v okresnej súťaži umiestnili na piatom mieste. Podľa uváženia trénera zahrá na pozícii, ktorú mu prideli.

Boli sme zvedaví v čom je tajomstvo jeho športového úspechu i oddanosti športu. „Vzorom i príkladom je môj otec, ktorý je aktívnym športovcom. On ma citlivo, premyslene a príkladne viedol i vedie“ poznamenal Števo. „Otec hrával futbal i hokej a i dnes sa im venuje. Jemu ďakujem za podporu, pomoc, povzbudenie, dobré rady“, doplnil. Štefan Murza st. jeho slová potvrdil. „Synovi venujem veľa času. Mám radosť z toho, že má úspechy. Teší ma aj to, že mu môžem odovzdať svoje skúsenosti“ poznamenal na doplnenie.

My len môžeme konštatovať, že Števo je šikovný, uznávaný hráč, ktorý má pred sebou sľubnú kariéru. Podmienky na to má veľmi dobré. Výborné zázemie a podpora v rodine ho motivuje a povzbudzuje k vyšším výkonom.

Števove ocenenia

TJ Baník Rakovnica

Futbal

Vo futbalovom ročníku 2008/2009 štartuje naše mužstvo v II. triede okresnej súťaže za účasti štrnástich mužstiev. V jesennej časti súťaže skončilo na desiatom mieste, keď malo bilanciu v trinástich zápasoch päť víťazstiev, jednu remízu a sedem premiér, skóre 50:36 a získalo šestnásť bodov.

Výsledky jesennej časti 2008

10. 08. Rakovnica - Honce	2:4
Góly: T. Viola, L. Lőrinc Hralo sa na ihrisku v Gemerskej Polome, kvôli trestu z predchádzajúceho ročníka.	
17. 08. Kečovo - Rakovnica	5:0
V 1 polčase boli vylúčení naši hráči Lőrinc a Bodor	
24. 08. Rakovnica - Mladost' Brzotín	8:1
Góly: L. Fabián 2, F. Čapó, Š. Domik, L. Sedlák, T. Kuchta, F. Fabian, M. Gejdoš	
31. 08. Rožňavské Bystré - Rakovnica	6:1
Gól: L. Sedlák	
07. 09. Rakovnica - Nižná Slaná	1:1
Gól: F. Čapó	
14. 09. Rakovnica - Slavošovce	3:1
Góly: F. Čapó, M. Gejdoš, Š. Domik	
21. 09. Jovice - Rakovnica	5:1
Gól: Š. Domik	
28. 09. Rakovnica - Hrhov	11:0
Góly: L. Lőrinc 4, F. Čapó 3, M. Gejdoš, L. Sedlák, Š. Domik, Š. Hrnčiar	
05. 10. Drnava - Rakovnica	2:1
Gól: vlastný	
12. 10. Rakovnica - Čoltovo	9:1
Góly: L. Lőrinc 6, L. Sedlák, F. Čapó, Š. Ciberaj	
18. 10. Kovstav Rožňava - Rakovnica	4:1
Gól: J. Rabas	
26. 10. Rakovnica - Bohúňovo	10:1
Góly: L. Lőrinc 5, F. Čapó 3, M. Gejdoš, L. Rabas	
02. 11. Kružná - Rakovnica	5:2
Góly: L. Lőrinc, F. Čapó	

Luboslav Sedlák